ఆంధ్రభూమి వివిధ వార్షికోత్సవ సంచిక

ఆదివారం 9-10-1972

పచ్చని తోటలో పాము

స్టేషనులోని బెంచీలో పదిమంది పోలీసు షీటులో ఎవరూ లేరు పరిమాటలు ఎవరూ వారి రక్షణతో చేతులకు సంకెళ్ళతో వినే అవకాశం లేదు కాస్కరీకి అంతా వెళుతున్న కాస్కర్‌కు ఒకటే బాధగా అయోమయంగా వుంది మాట నాగరికమగా వదువుకున్న వారి స్వరంగా వుంది "డాక్టర్‌ను ఎందుకు తాను చంపలేదా?" అని బాధ ఆయన ఆలోచనల నిండా. "డాక్టర్‌ను కొట్టటంకంటే చంపటం ఉత్తమమగా భావ్యంగా ఉండేది కొట్టితనకు రంగు సంవత్సరాల జైలుశిక్ష వేశారు కాని, అవినీతి పరుడు సిగుడు, సమాజములో నీతిపరునిగా చలామణీ అవుతున్న డాక్టర్‌ను చంపితే సమాజం నుండి ఒక పీడపురుగు తొలగిపోయేది నాకు మరణశిక్షయిస్తేవారు కాని ఇపుడు, నా లాంటి వారెందరో ఆయన చేతిలో మరణం.....

కాస్కర్ ఆలోచనకు మూల కథ ఇది

అవుడే తెచ్చుకుంటున్న పంచదారని, తండ్రుని కాంతిలోని ప్రకృతిని చూస్తూ పోయిగా కిటికీ గుండా చల్లని గాలిలో తేలియాడుతూ, నిజామాబాదు నుండి తను పని చేసే వరంగల్‌కు బస్సులో వెళుతున్న కాస్కర్ ముందు కూర్చున్న స్త్రీ వెనుకకు మరలి "ఏమండీ!" అనగానే తల త్రిప్పి ఆమె ముఖంలోకి చూచాడు

స్త్రీ లైటు వెలుగు సరిగాలేదు ముఖం స్పష్టంగా కనబడటం లేదు

"నన్ను పిలిచారా!" ప్రశ్నించాడు కాస్కర్

"అవునండీ!

"ఏమిటి"

"నేను కామారెడ్డి వరకు టికటు తీసుకొన్నాను" గాలికి పైకి లేచిన ముంగురుల సవరించుకొంటూ అంది ఆమె

"కామారెడ్డి వెళ్ళి పోయిందిగా"

ఆ స్త్రీ కొంచం ముందుకు వంగి ఆశలోకి చూస్తూ "కాదండీ నేను వరంగల్ కెళ్ళాలి"

"అవుడు టికటు తీసుకోండి!"

కొంచం సేపు మౌనంగా ఉండిపోయింది ఆమె సరిగా కనబడని ఆమె ముఖంలోని భావాలు చదువలేకపోయాడు కాస్కర్ అంతలోనే-ముదుకు త్రిప్పుకొంది ముఖాన్ని

ఐదు నిమిషాల తర్వాత మళ్ళీ వెనుకకు మరలి "నా దగ్గర పైసలు లేవండీ! కండక్టర్ ఏమైనా అంటాడా?" అంది

కాస్కర్‌కు అర్థం కాలేదు చూస్తే యువతిగా వుంది. అందంగా కూడా కనిపిస్తుంది పైసలు లేవా! భావాలని నాటకమా?

"ఎక్కడ నుండి వస్తున్నారు మీరు?" ప్రశ్నించాడు కాస్కర్

"నిజామాబాదు నుండి"

"టికటు ఎక్కడవరకు తీసుకొన్నారు"

"కామారెడ్డి"

"వరంగల్ వెళాలనే బయలుదేరారా?"

"ఆ"

ఆమె పక్కకు కాస్కర్ పక్కకు

ఇద్దరూ కల్సి భోజనం చేశారు

ఇటలో ఎప్పుడూ లని కాస్కర్ తన యింటోకి ఆమెను తీసుకెళ్ళబడ్డు ఆమెకు ఏమీ అర్థంతరముచెప్పలేదు చలిరాత్రి ఆందులో ఒంటరి స్త్రీ బజారులో పట్టపగలే స్త్రీ రక్షణ లేని దేశములో రాత్రి ఎంత కిష్టం! బజారులో ఎక్కడో పడుకొని పదిమందితో బాధ పడే కన్న ఒక్కరున్న గదిలో నమ్మి నిద్దర పోవటం బాగు అని పించిందిఆమెకు ఆయన వెంట మూగిగా గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో ఆయన గదిలోకి బలవంతగావచ్చింది ఆయన అమాయకత్వాన్ని చూచిన తర్వాతి, ఆమె హృదయములో "గృహపతిని నీవంగా చూచే ధైర్యం నీకు లేదనుకొంది"

కాస్కర్ తన ఒళ్ళలోని సగం బట్టలు తొలగించి కన్నీరు రాయి వారి కనులు ఏడు వస్త్ర హృదయాలు ఏడుస్తాయి కొందరు చేసిన పాపానికి దుఃఖిస్తారు అతి సుకుమార హృదయాలు పీరివి కొందరు కావాలని దుఃఖిస్తారు ఏడ్చి లబదిరిస్తారు వీరు ఏడుస్తూ ఇతరుల నెడ్చిస్తారు కొందరు ఇతరుల బాధలు చూచి కన్నీరు కారుస్తారు కొందరు లోపల నవ్వుతూ పైకి ఏడుస్తారు కొందరికి దుఃఖించే సమయంలో కూడా దుఃఖం రాదు వీరిలో కొందరు పాటాలు తీసే వారు కూడా వుంటారు

బాధ ఆంతా బయట పడిన తర్వాత ఏడుపు ఆగిపోయింది కాస్త రెండు కాళ్ళ మధ్య తలకాయ బయటకు రాలేదు

"మీ రేమీ బాధ పడకండి! మీకు సహాయం అవసరముంటే నేను చేస్తాగలను అన్నాడు పక్కనున్న టెడ్డీబేరును చలిపెడుతున్న శరీరంపై కప్పుకొంటూ కాస్కర్

"పరిసలు ఎవరూలేరా?"

"లేరు ఒక అమ్మడున్నాడు ఆయన నాతోబుట్టువు కాదు తండ్రికరేతల్లులు వేరు నా తల్లి చిన్నప్పుడే చనిపోయింది తండ్రి బతికిన్నాళ్ళు నాకేమీ లోటు రానీయలేదు. కాని చనిపోయిన తర్వాత అమ్మడు సన్నుతన నక్షత్రకునిగా చూడసాగాడు"

"మీవారు...

"లేరు నాకు పెండ్లి కాలేదు. నా అమ్మడు తన రక్షణలోని నాకు పెళ్ళి చేయలేదు చేయాలనికూడాలేదు ఈతప్పు అయిపోవడ్డ తర్వాత యింటోనుండి తరిమేశాడు"

"మీ గర్భములోని శిశువుకు తండ్రి?" సూటిగా అడిగాడు కాస్కర్

"దవ్వి మీలాగ్రమిండి! వారికి పిల్లలు కాస్త్రం పకారం చట్ట ప్రకారం భార్య

(మిగతా 4వ పేజీలో)

కథానిక

సి. హెచ్. మధు

అడిగినకు "మీరిక్కడ నిదురపోండి!" స్థలం చూపించాడు

ఒక టీ గిది అడుకు తిరుమయింది

"ఇంకోగది లేదా?" అంది

"ఇది పట్టణ మండి! ఒకే గదిది ఇరు ఎరుపాయలు తీసుకొంటారు యాల్ దిసి వేతనం పుచ్చుకొనే నేను రెండు గదులేటు తీసుకోనేది ఫర్వాలేదు మీకేమీ భయం లేదు హాయిగా నిదురపోవచ్చు" అన్నాడు కాస్కర్

అవిద హృదయములో ఒక ప్రశాంతత నెలకొంది

* * *

తెలారింది

కిటికీ రంధ్రాల నుండి సూర్యుడు తన బుజాలు లోనికిజాపాడు

ఆలోచనలతో అంతస్థుముగా నిదురపోయిన కాస్కర్ తెల్లారినా వెలకువ రాలేదు

సూర్యుని వెలుతురు పైన పడిన అవిద తొందరగాలేచింది లేచిన అవిద హృదయములో "ఎక్కడికయినా వెళ్ళాలి. ఇక్కడ వుండొద్దు ఈ అమాయకుని గుండెలలో మంటలు లేపొద్దు, తనతప్పు ఫలితం యితడును బాధ పెట్టేదిగా ఉండొద్దు, తాను వెళ్ళిపోవాలి" అంటూ గంట బాలం అలోచించి "చెప్పిపోతే వెళ్ళనీయక పోవచ్చు చెప్పకుండా వెళ్లిపోతే ఒక రాత్రి ఆతిథ్యమిచ్చి ఎంతో గౌరవ భావంతో చూచిన ఈయనను మోసం చేయటం తప్పే కాని, వేరే మార్గం లేదు వెళ్ళిపోవాలి" లేచి, నిలబడి, వెళుతూ ప్రశాంతమైన నిదురలో వున్న కాస్కర్ ముఖాన్ని చూచి, తలుపు వరకు వెళ్ళి గడియ తీసున్న అవిద "ఎక్కడికెళ్తున్నావు?" అనే శబ్దానికి వెను తిరిగి చూచింది

"ఎక్కడికెళ్తున్నారు?" పదు కొనే ప్రశ్నించాడు కాస్కర్

"వెళ్ళిపోతున్నా నండీ!"

"ఎక్కడికు"

"మీకు రాత్రి ఎవ్వరూ లేరన్నారే?"

"రండి! ఇక్కడ కూర్చోండి!" సేల పైపు చూపూ అన్నాడు కాస్కర్

ఆలాగే గడియ యథావిధిగా పెట్టి దగ్గరగా వచ్చి నిలుచుంది అవిద

"కూర్చోండి." అరిచాడు కాస్కర్

భయపడి పోయిన ఆమె కూర్చుండి పోయింది

"మీకు ఎవరూ లేరన్నారే ఎక్కడికెళ్తున్నారు" కళలోకి చూస్తూ అడిగాడు కాస్కర్.

"దవళాలు కెళ్తున్నాను"

"ఏమీ అనుకోకండి; ఎన్ని నెలల గర్భవతివి?"

"ఐదు నెలలు"

ఇంత ముందుగా వారు నేర్చుకోరు"

"నిజమా?"

"నిజం"

"మీరు ఏమీ అనుకోకండి మీ బర్త గారు....."

ఒక్కసారి ఆమెకు దుఃఖం ముసలుకు వచ్చింది దుఃఖించి లాగింది ఎక్కి ఎక్కి ఏడుపు సాగింది

కాస్కర్‌కు ఆమె ఏడుపు బాధగా. తన లోపం బాగా పేలో ఏడిచి నట్టుగా అనిపించ సాగింది

పడుకొన్న వ్యక్తి లేచి కూర్చున్నాడు ఆమెను ఎటు ఓదార్లో తో అర్థం కాలేదు కాస్కర్‌కు

తన దెలజాను తన తలకాని ఇలా దుఃఖిస్తే చేతతో నుడిచే వాడు ఓదార్చే వాడు వారి బాధలు వారి తప్పులు తన బాధలుగా తన తప్పులుగా భావించే వాడు కాని ఆమె తన తలిదాడు: తన చెల్లిదాడు

కాని ఆమె వెవరున్నారో తెలో తనకు తెలియదు ఒక అపరిచితవ్యక్తి తన ముందు కెళ్ళిపోనుమంటున్న దుఃఖం

దుఃఖం ఎవరో విడ్చితనపడి లేచింది ఎంత బాధలో వున్నా దుఃఖించటం జారి

ప్రజా జీవితంలో రావలసిన సంస్కరణ

ప్రస్తుతం విపరీతమైన ఆందోళన — విస్పష్టమైన దీర్ఘాలోచనకు దారి తీసిన లాంటి ఘోర పరిస్థితు లేవీ దేశాన్ని చుట్టు ముట్టలేదు. అర్థకంగా తీవ్ర అసంతృప్తి చెలరేగుతుంటే అంతర్గతంగా అంతులేని అశాంతి వున్నది విభిన్నరకాల ఉత్పాతాలు నిర్బంధకరమైన చిల్లర హేతువులైన ప్రవృత్తులు జెండాల మాదిరి స్వేచ్ఛగా ఎగురుతున్నాయి ఇవన్నీ కలసి మన రాజకీయ మనుగడకే ఎసరు పెడుతూ వున్నవి

మన సమాజాన్ను ఆందోళన పరుస్తూ వున్న పరిస్థితి పరిస్థితిని మూలంగా ఇలా చెప్పుకోవచ్చు

1 నైతిక-ఆధ్యాత్మికమైన పట్ల ఏమాత్రము గౌరవంలేని మొదటి రకం 'అవకాశవాదం' వుంది ప్రజా జీవితంలో

2 పౌరాణికమగా ప్రపంచంలో రాజ్యం అత్యంత అధికంగా పొచ్చుకొనివస్తున్నది

3 ఆర్థిక - సాంఘిక కార్యకలాపంపై మితిమీరిన నియమ నిబంధనలు జాతీయత ఈ కింది ఫలితాలకు దోహదమవుతున్నాయి (అ) చట్ట దిక్కరణకు, నైతిక పతనానికి

(ఆ) ఉత్పత్తిదాయకములుకాని వెనుబడిన శక్తి సోమరులు పట్టి పోజేసుకుని నిస్పృహకు లోనుగావడం

(ఇ) అవినీతి పెరిగిపోయినందున తత్ఫలితంగా నిరుత్సాహం నిస్పృహలకు గురైన కొందరు వారకులు పతితులను చూపజాలకపోవడం "బంగారమే తుప్పు పట్టి పోతుంటే ఇనుమునుసంగతిఅడగాలనా"

పరిణామిచె దిన ఏర్పడినా ఒక ప్రజాస్వామిక సమాజంలో పతితపక్షాల రూపేణా విరోధవిధాల అచి తూచడమే గాక అవిత్యాన్యాయ పతుత్వాలను ఏర్పరచగలిగినటుగా వుంటవి కొన్ని దేశాలలో కనబడింది ఏదో తరహా నియంతృత్వం పైపు దేశం ఒరిగి పోకుండా నిరోధించడంలో అమిక ఏ మాత్రం తోడ్పడలేదనే అభిప్రాయం నికి వారు వచ్చారు ఇది పరమ బాధను ప్రదర్శించే ధోరణి ఇది ప్రజా స్వామ్యానికి తీరని నష్టం అందువలన ఇప్పుడు-చేయవలసిందేమంటే రాజ్యాంగం యొక్క మహోత్కృష్టతపట్ల విశ్వాస కలిగి దానిని చట్టబద్ధ వాలనను ఎన్ని త్యాగాలు చేసి అయినా నిలబెట్టుకోవాలనే వ్యక్తులు దరు ఈ మహోన్నత పదవాన్ని మిగిలోనే తుంచడానికి వీలైనంత హెచ్చుగా పాటు పడక తప్పదు వారంతా చుట్టుకగా చొరవతో పనిచేసుట

ఈ పనిని పతుత్వానికిగానీ లేక సంస్థలకుగానీ పిడిచిపెట్టడానికి వీలులేదు అవి కొన్ని ప్రత్యేక పద్ధతులకును పరిరక్షించుకోవడానికో పరిపోషించడానికో ఏర్పడినట్లవి స్వతంత్ర మన స్వాస్థ్యం గలిగిన ఒక పెద్ద వ్యక్తుల సముదాయం మనకు వున్నట్లయితే వారు బలవత్తరమైన ప్రజాభిప్రాయాన్ని మలచడంలో తోడ్పడ గలుగుతారు తమ స్వార్థ ముక్తి ప్రయోజనాలకు అతీతంగా ప్రజా సంక్షేమాన్ని అకాంక్షించే వారైవుండాలి వారు చక్కగా వ్యవస్థీకృతమైన పజాస్వామిక దళాలలో సమాజం పరిపాలనయొక్క బహుళ ప్రయోజనాల విషయంలో తరచు ప్రజలు కావలసినంత శ్రద్ధను కనబరచడం లేదన్న అభిప్రాయం ప్రకటించబడుతూ వుంటుంది అధిక సంఖ్యాక పౌరులు ఎన్నికల సందర్భంలో ఓటు వేయడంతో తమ బాధ్యతలు తీరిపోయినట్లుగా అభిప్రాయపడతారు

తర్వాత-ఈ దేశం కుక్కలు చింపిన విస్తరిలోయింది నిరుత్సాహంతో, ఆవేశంతో అధికారంలో వున్నవారిని దుయ్యబడతారు, విమర్శిస్తారు, పర్చిసారు, తిడుతూ వాదిసారు (ఇదంతా స్వగతంలోనే)

అందువలన "భాగస్వామ్యం గలిగిన ప్రజాస్వామ్యం" ఉండవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది 'స్వాతంత్ర్యం' అనే పదవి వివరణలో వచ్చే అర్థం బాధ్యత, అందుకనే అనేక మంది ప్రజలు తప్పకొని పోతూవుంటారు. మాతో సంబంధం లేని విభిన్న ప్రజా మన పరిపాలకులను మనం పరిగణించడానికి వీలు అత్యధికంగా కనిపిస్తున్నది అయితే ఒక ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థలో ఇంతటి సున్నిత పేర్పాటు వుండదు

గడచిన కొన్ని దశాబ్దాలలోనికి మనం తొంగిచూచినట్లయితే, అప్పుడు పొరాడుతూ వున్న జాతీయ మనస్తత్వం. దృక్పథం మొత్తానికి మొత్తంగా అదృశ్యమైపోయింది ప్రజా జీవితంలో మనం అపజయపెడుతూ వున్న నైతికస్థాయి మనం ప్రతిపాదించిన దానికి సరిగ్గా విన్నపించని సబబు కాబోదు

ప్రజా జీవితాన్ని చేధావి వర్గం ఎందుకు బహిష్కరించింది?

ముఖ్యంగా గత 20 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రజా జీవితపు నైతిక స్థాయి యొక్క ప్రమాణాలు పడిపోవడానికి వున్న నిందలో అధిక భాగాన్ని మేధావి వర్గం, ప్రత్యేకంగా వృత్తి వ్యాసంగాలలో వున్న వారు పంచుకోవలసి వుంది అకారణంగా వారు వెనక్కు తగ్గిన ఫలితంగా పరిపాలన హితులు అభిలాషలను పూరించు కోవడానికి అవకాశం చిక్కింది మినహాలాంటి దేశంలో విద్యావంతుల స్థాయి నూటికి 10 శాతంకు కొంచెం మించి మాత్రమే వున్నప్పుడు. మేధావి వర్గం అత్యంత అల్ప సంఖ్యాక పూరితమే అయినా, అది నిర్వహించదగు ప్రముఖ పాత్ర బృహత్తరమైన దే మీ వుంటుంది ఇది ప్రజాపతి అల్పసంఖ్యాకవర్గమే అయినా అది ఏమి ఆలోచిస్తుందో ఏమి మాట్లాడుతూవుందో అది ప్రజా మన సత్వంపై అతి ముఖ్యమైన ముద్ర వేసి తీరుతుంది అప్పుడు ప్రజలు వారి నాయకత్వాన్ని వినయంగా స్వీకరిస్తారు. అందువలన తప్పనిసరిగా ఈ నాయకత్వం వారి నుంచి రావలసివుంది

మానవ పవతులపై తనకున్న సునిశిత పరిజ్ఞానంతో గాంధీ ఇలా చెప్పారు

"వీలైనంత హెచ్చుగా రాజ్యం యొక్క జోక్యంతో నిమిత్తం లేకుండా దాని వ్యవహారాలను సమర్థవంతంగా, సున్నితంగా ఏజాతి చక్కబెట్టుకుంటుందో అదే ప్రజా సామ్యం — వాస్తవ మైనట్టిది ఇటువంటి పరిస్థితి ఎక్కడ లోపిస్తుందో ఆక్కడ దురాక్రమించిన ప్రభుత్వం పేరుకు మాత్రమే ప్రజాస్వామికం రాజ్యం యొక్క శక్తిలో ఏమాత్రం పెరిగిపోయిందా నేను దానిని అమిత భయంతో చూస్తాను ఎందుకంటే దోపిడీని తగ్గించడంలో ఒకవైపున ప్రత్యక్షంగా మంచి జరుగుతున్నప్పటికీ, వ్యక్తిత్వాన్ని ధ్వంసం చేయడంతో ఈవ్య క్తిత్వమే సమస్త అభ్యుదయానికి మూలాధారం-అది మహా పరాధం చేస్తుంది. వ్యక్తి పరిగణనకు రానిబాధుగా అదృశ్యమైపోతే ఇక సమాజానికి మిగిలేదేముంటుంది? ఒక మనిషి తనకు తాను పూర్తిగా సమాజానికే సేవచేయడానికి బద్ధిగా అర్పణ గావడానికి వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమొకటే ఆ పనిని తయారు చేయగలవు"

ఇక్కడ అనుకోకుండా ఉత్పన్నమయ్యే ప్రశ్న ఏ మంటే-ఇప్పుడేంచేయాలి

(1) పరిశీలకుడు తనకై తాను ప్రజా రంగంలో తన సముచిత పాత్రను నిర్వహించేదానికి దీక్షతో సంకల్పంతో బలాన్ని పుంజుకోవాలి తాత్కాలికంగా బాధ్యతగల బారెంతోమంది-చెప్పతరంలాని ఆటంకాలు విడిష్ పాలనాకాలంలో పోరాటాలు చేస్తున్నప్పుడు ధీరోదాత్తంగా వాటిని ఎదుర్కొంటూ తమ వంతు కార్యభారాన్ని నిర్వహించగలిగినప్పుడు-ప్రస్తుత తరం పరిణామకు నిర్వహించలేదు

ఇందుకొరకు ఇటివల్ల సంవత్సరాలలో క్రమంగా పెరుగుతూ పనుచున్నమైన తాను అధికారంలో వున్న భారికంటే అధ్యుంచుటే స్వభావం ఈ కార్యనిర్వహణ కొరకు పిసర్జించాలి

(2 పనుమ్యల విషయంలో వ్యవహారాల రీత్యా వ్యాపారస్థులకు వృత్తి వ్యాసంగాలలో వున్నవారికి బహుళంగా వున్న అనుభవం రీత్యా ఈ సవాల్‌ను ఎదుర్కొన దానికి నడుంకట్టాలి అప్పుడు యుపత్తరంపై దాని ప్రభావం టానికిలా పనిచేస్తుంది

'మనం-అవ్యక్తిక పారంభం ఇలా ఉంటుందని చెప్పకోవచ్చు

(అ) పతి ఒక్కరూ అతని బుద్ధికుశలత రీత్యా, స్వాభావికరీత్యా నిర్మోహమాటంగా చెప్పగలుగుతారు.

(ఆ దేశం యొక్క రాజకీయ జీవితంలో కలసిపోయి ఎన్నికలలో పోరమెంటుకుగాని, శాసనసభలకుగానీ అభ్యర్థులుగా నిలబడవలసిన అవసరం లేకుండాని అధికోత్సాహంతో ప్రతి అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకుని జాతి జీవితంతో ముడిపడివున్న అన్ని ముఖ్యాంశాలపట్ల ప్రజాభిప్రాయాన్ని వైజ్ఞానికంగా రూపొందించడం జరుగుతుంది

దేశం యొక్క ప్రయోజనం రీత్యా ఆమె న్యాయమని భావించినదానిని గురించి నతిమతల చూపడంలో తగినంత బలాన్ని నరర్పించినట్లయితే, దేశ ఆర్థిక సమస్యలలో బాధపట్టిన పిడివాదన స్థానంలో విజ్ఞత-తిర్కం చూపెట్టినట్లయితే, వారు నిష్ణాతక్కగాని ఎంతలో ఈ రాజకీయ వాదులకు అది ఒక విడుగు కాగలదు

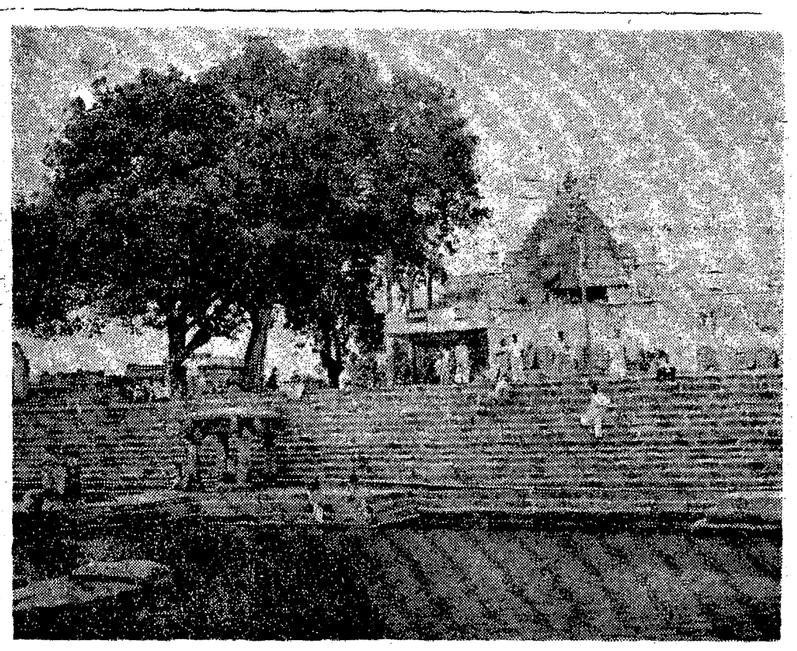

వేములవాడ దివ్యక్షేత్రము

చావలి రామమూర్తి

ఆంధ్ర దేశమున గల కరీంనగరము జిల్లాలో వేములవాడ ఒక గొప్ప క్షేత్రము క్షేత్ర పాలకుని పేరు రాజరాజేశ్వరుడు అమ్మవారిని రాజరాజేశ్వరి అని పిలుతురు వేములవాడ పేరుకవి ఈ గ్రామమునకు చెందిన వాడని గ్రామస్థులు అనేక నిదర్శనములు గూర్చుదురు

పౌరాణిక సుగతను, వారి తత్త్వ ముగనుకీ ఇచ్చిన నీ గ్రామ మొకప్పుడు పదిసెళ్ళ విస్తీర్ణమున న్యాయించినది హిందూ బౌద్ధ జైన ధర్మములు ప్రబోధమునకు నిలయముగ వెలసిన ఇచ్చట అనేకములైన దేవాలయములు మఠములు బౌద్ధ మందిరములు ఏర్పడినవి, వాటిపై గల శిల్పము అత్యంత ఉన్నతమైనదని పొగడుచున్నది

ఈ క్షేత్ర మొప్పటినుండి పిలవబడుచున్నదో సరిగా చెప్పుటకు, కాలాన్నసిన ప్రమాణములు లేవు పురాణములనలన, శిలాశాసనం దుదు తృతీయ రాగమునను, పడమ పాండవులు వ్యాపార రాగమునను యున్నటకు చేలవేసి నట్లు ఊహింపు అగుచున్నది

నిన్నటిని పేరుగాంచిన దివ్య పురుషులు యిర్వురి లింగ పతిష్ఠకు కారణములు ఉన్నట్టు తగుగయ్యగములుగా నున్నది

బాలకుల్ల నగర ప్రభువులలో ఒక శాసనము వేములవాడ బ్రతిష్ఠలని పేరు వారు కి 900 నుండి 1000 ప్రాంతమున తమ రాజ్యదానిని కోరిన పలువురు నుండి వేములవాడకు వచ్చి లింగం వీరి అస్థానమున వెలసిన పరమ గొప్ప కవ్వడకవి తాతాచార్య, రాజరాజేశ్వరస్వామి భక్తుడనియు ఆంధ్రమునకు జనుడు పెద్దకవిగా పేరొందినవారు తిరిగి పశ్చిమపర్వత కాలాన్నసిన పుట్టుపుట్టిన మొదటి ఆదికవి, రెండవ అల్లసాని పెద్దనామాత్యుడు అదాపాదిగలవాడు వారి కొండకు పుట్టిన మొదటి పద్యకవి తిక్కన సోమయాజి మొదలగు వారు ఈ క్షేత్రమునకు సంబంధించినవారు తిరిగి పశ్చిమపర్వత కాలాన్నసిన పుట్టుపుట్టిన మొదటి ఆదికవి, రెండవ అల్లసాని పెద్దనామాత్యుడు అదాపాదిగలవాడు వారి కొండకు పుట్టిన మొదటి పద్యకవి తిక్కన సోమయాజి మొదలగు వారు ఈ క్షేత్రమునకు సంబంధించినవారు తిరిగి

చేసుకొని ఆంధ్రదేశమును పాలించి ఆంధ్ర భాష అభ్యుదయమునకు మూలపురుషుడైన రాజరాజనరేంద్రుడు (1020 ప్రాంతము) రాజరాజేశ్వరస్వామి ఆలయం వృద్ధికొరకు అనేక విధముల తోడ్పడి స్వామి యొక్క కృపకును, భక్తులయొక్క మన్ననలకును పాత్రుడాయెను

ఈశ్వరునికి కాశాసము వృషభము భక్తులు తమ అభీష్టము నెరవేరిన స్వామికి కృపపశము, కోడెలు అని వాడుకభాషలో అంటారు) సమర్పించుకొనెదమని మొక్కు

కుంచరు స్వామి కృపావిశేషమున వారి అభీష్టము ఫలసిద్ధిపొందిన సమయ కోడెను తెచ్చి అర్పించుదు ఈ కోడెలను స్వామికి సమర్పించుటకు ఒక ప్రత్యేక స్థలము ఏర్పాటు కావబడినది

"యుమలాడ రాజన్న, పార్వతి రాజన్న, కొడుకు నిచ్చిన నాకు కోడెగట్టితి నీకు" అని భక్తులు పాడుకొనుచు దేవాలయము చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేయుదురు శివరాత్రి నాడు వేలకు మించి కోడెలను స్వామికి సమర్పించుకొందురు

స్వామిని రాత్రులందు దివ్యపుష్పములైన సిరులు పెచ్చి కొలిచెదరని నిదర్శనములు కలవు రాత్రి పూజారులు, మంగళంపు సేవ లేసి వచ్చి వేయుదురు గర్భాలయమునకు మీరాత వేయుదురు తిరిగి ఉదయమునకే సు ప్రభాత సేవకు తలుపులు తొలగించగ, గర్భాలయము నిండి పరిమళ భరితమై, లింగమును దివ్యపుష్పములు పూజ జరిగి పటం ఉండును

కోడెలకు నిర్దేశింపబడిన దొడ్లలో రెండు సర్వ కాలము అ కలవు. అవి

రాత్రి వేళ వచ్చి గర్భాలయమున ప్రవేశించు. తెల్లవారు రూమున తిరిగి తమ స్థలమును చేరును ఇవి ప్రయాణము చేసిన గురులు కనిపించును ఈ సర్వరాజములకు అడ్డు రాకుండ ప్రజలవ్వరిని దేవాలయ ద్వారములకు అడ్డముగా రాత్రివేళ పరుండ నివ్వరు మావా వుణ్యవంతులు అనేకమంది ఈ సర్వరాజములు స్వామిని చేరుట చూసియున్నారు అంతకాక ఆలయ ప్రాంతమున వయస్సు మీరిన నాయిగ్రేడు ముంగిసలు తిరుగును పాము లేనిదే ముంగిసలుండవుకదా? ఆడబయలు సమాజ శత్రువులు అయినను స్వామి యొక్క మహిమవలన యుగయుగములుగా ఒక్కచో నిలుగుచున్నవి

స్వామి కెదురుగా ఆలయమున ఒక్క నంది కాక, రెండు పెద్ద నందులు కలవు ఇదియు విశేషమే ఈ నందీద్వయము యొక్క వయస్సు ఉనికి స్వామితోబాటుగానే తక్కువకలదయును

శ్లో॥ మూలే బ్రహ్మాతథా మధ్యే
విష్ణు స్త్రీ భువనేశ్వరః
రుద్రోఽంత మహాదేవః
ప్రణవాఖ్యః సదాశివః
లింగవేది మహాదేవి
లింగం సాక్షాన్మహేశ్వరః
ఉయోః సంపూజ నాన్నిత్యం
దేవీదేవస్య పూజితా ॥

అని లింగ పురాణమున చెప్పబడినది అనగా పానుగోట్టము మూలమున బ్రహ్మ మధ్యభాగమందు విష్ణుమూర్తి ఆ పైన శివుడు, లింగవేదియందు మహాశక్తియు విరాజిల్లుదురు. అయినను లింగము సాక్షాత్తు మహేశ్వరుడు. ఈ కారణమున స్వామి నిలవర్తములో గల మాటిక్యమువలె ప్రకాశించుచున్నాడు గర్భాలయమున పంచ ద్వీప

(మిగతా 5వ పేజీలో)

భారత దేశ మంతటా ప్రఖ్యాతి గాంచిన

FIRST PRIZE

బేడేకర్ ఊరగాయలు

వి. పి. బేడేకర్ అండ్ సన్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

బొంబాయి-4.

TELUGU

స్టాకిస్టులు:

కింగ్ ఏజన్సీస్ 4-2-లేకపి, జడీచౌకి, సుల్తాన్‌బజార్

హైదరాబాద్ (ఆ. ప్ర.)

మైక్రోఫైన్డ్ ఆర్పు

త్వరగా కరుగుతుంది, త్వరగా ఇముడుతుంది

కనుకనే మామూలు బిళ్ళల కన్నా

రెట్టింపు త్వరగా పనిచేసి నొప్పిని తొలగిస్తుంది.

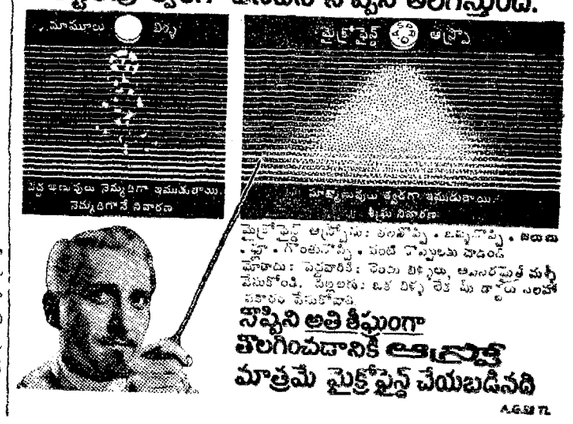

మైక్రోఫైన్డ్ ఆర్పులు: తలనొప్పి • ఒళ్ళనొప్పి • జలుబు • ఫ్లూ • గొంతునొప్పి • పంటి నొప్పులకు వాడండి

హెచ్చరిక: పెద్దలకు: రెండు బిళ్ళలు, ఆంబర్‌మైక్ మర్చి పోకండి. పిల్లలకు: ఒక బిళ్ళ లేక పొడ్డాలు ఎంతో జాగ్రత్త వహించండి

నొప్పిని అతి తీవ్రంగా తొలగించడానికి ఆర్పు మాత్రమే మైక్రోఫైన్డ్ చేయబడినది

A.G.&N.

10-9-1972 నుండి 16-9-1972 వరకు

రచన ప్రొఫెసర్ మూర్తి. ఎం ఎ. మానేజింగ్ డైరెక్టర్ ది ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అస్ట్రాలజీ (రజస్థాన్) చిర్జి డిపార్ట్ మెయిన్‌రోడ్ - హైదరాబాద్-20

మేషం

(అశ్విని, భరణి కృత్తిక 1; ఏప్రిల్ 15 నుండి మే 14 వరకు)

మీ ఆర్థికస్థితి ఈవారపు ప్రథమార్థంలో మీ తమే మీకు సంతృప్తి నియగల్గుతుంది ద్వితీయార్థంలో ఖర్చులు చాలా ఎక్కువగా ఉంటాయి.

మీకుటుంబ వాతావరణం సర్వసాధారణంగా మీకు సంతృప్తి నియగలదిగానే ఉంటుంది కాని ద్వితీయార్థంలో మాతం మీరు మీ పిల్లల ఆరోగ్యం విషయంలో శ్రద్ధ వహించటం అవసరం.

మీరీవారపు ప్రథమార్థంలో తలపెట్టుకున్న కార్యక్రమాలు కొన్ని అయినా విజయవంతం కాగలవు. వారాంతంలో క్రమ అడ్డంకి.

వృషభం

(కృత్తిక 2,3,4. రోహిణి మృగశిర 12 మే 15 నుండి జూన్ 14 వరకు)

మీకుటుంబ వాతావరణం మీరీవారంలో ఎంతో ఆనందోత్సాహాలను అందజేయగల్గుతుంది ఈ వారపు ద్వితీయార్థంలో మీ గృహంలో వివాహ శుభకార్యాలు జరిగే వీలున్నది.

మీరీవారంలో తలపెట్టుకున్న కార్యక్రమాలు చాలాభాగం విజయవంతం కాగల్గుతాయి కాని ఫలితం మాత్రం మీకు తృప్తి అనుకూలంగానే ఉంటుంది

మీ ఆర్థికస్థితిని గురించి మీరేమీ చింతించవలసిన పనిలేదు ఈవారపుద్వితీయార్థంలో మీ చేతికి అధికమైన మొత్తాలలో డబ్బు అందుతుంది మీ నిలువలు కూడా ఎకొంతయినా వృద్ధి చెందుతాయి

మిథునం

(మృగశిర 3,4 ఆర్ద్ర పునర్వసు 1,2,3 జూన్ 15నుండి జూలై 14 వరకు)

మీరీవారాంతంలోతలపెట్టుకున్న పనులు అధికభాగం విజయవంతం కాగలవు ఉన్నత స్థాయిగల మీ మిత్రుల సహాయ సహకారాలు మీకు పూర్తిగా లభిస్తాయి.

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీకు సంతృప్తి నియగల్గుతుంది ద్వితీయార్థంలో ఖర్చులు విపరీతంగా ఉన్నా మీరీ వారాంతానికి ఎకొంత మొతానయినా నిలవ చేసుకొనగల వీలున్నది

మీకుటుంబ వాతావరణం మీకి వారంలో మనశ్శాంతిని ఉత్సాహాన్ని అందజేసుంది ద్వితీయార్థంలో మీకుటుంబమందలివ్యక్తుల ఆరోగ్యంలో లోపంలేకుండా జాగ్రత పడటం అవసరం.

మీరీవారంలో ప్రముఖ కార్యక్రమాలు తలపెట్టుకున్నా వాటిని ప్రథమార్థంలోనే ముగించివేయ ప్రయత్నించట మంచిది ద్వితీయార్థం మీకంతగా అనుకూలించక పోవచ్చు.

సింహం

(మఘ, పుబ్బ, ఉత్తర 1. ఆగస్టు 15 నుండి సెప్టెంబరు 14 వరకు)

మీ కుటుంబ వాతావరణం ఈవారపు మధ్యంలో మాత్రమే మీకు మనశ్శాంతిని ఉత్సాహాన్ని అందజేయగల్గుతుంది మిగతా రోజులలో మీరు మీ పిల్లల ఆరోగ్యం విషయంలో శ్రద్ధ వహించవలసి యుంటుంది.

మీరీవార మధ్యలో తలపెట్టుకున్న కార్యక్రమాలు కొన్ని మాత్రమే విజయవంతం కాగలవీలున్నది. మీరు మీఆశయ సిద్ధికై నిర్విరామంగా కృషి చేయవలసి యుంటుంది.

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీకు సామాన్యమైన తృప్తిని మాత్రమే అందజేయగల్గుతుంది వారమధ్యంలో మాత్రమే మీ చేతికి కొంతడబ్బు అందగల్గుతుంది

కన్య

(ఉత్తర 2,3,4 హస్త, చిత్త 1.2 సెప్టెంబరు 15 నుండి అక్టోబరు 14 వరకు)

ఈవారంలో మీరు తలపెట్టుకున్నకార్యక్రమాలు కొన్ని అయినా విజయవంతం కాగల్గుతాయి. కాని మీరు ఆశయ సిద్ధికై నిర్విరామంగా కృషి చేయవలసి యుంటుంది

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీకు సామాన్యమైన తృప్తిని మాత్రమే అందజేయగల్గుతుంది వారమధ్యంలో మాత్రమే మీ చేతికి కొంతడబ్బు అందగల్గుతుంది

తుల

(చిత్త 3,4. స్వాతి విశాఖ 1,2,3. అక్టోబరు 15 నుండి నవంబరు 14 వరకు)

మీ ఆర్థికస్థితి ఈవారంలో మీకుతప్పక సంతృప్తి నియగలదిగానే ఈ వార మధ్యంలో మీ చేతికి అధికమైన మొతాలలో డబ్బు అందుతుంది

మీకుటుంబ వాతావరణం సర్వసాధారణంగా మీకు మనశ్శాంతిని ఉత్సాహాన్ని అందజేయగలదిగానే ఉంటుంది వారాంతంలో మాత్రం మీ ఇద్దరూ ఖర్చులు విపరీతంగా పెరిగిపోకుండా జాగ్రత పడటం అవసరం

మీరీవారంలో ప్రముఖ కార్యక్రమాలు తలపెట్టుకున్నా వాటి విషయంలో మీకు తప్పక అనుకూలంగానే ఉంటుంది

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీకు సంతృప్తి నియగల్గుతుంది ఈ వారాంతంలో మీ చేతికి అధికమైన మొతాలలో డబ్బు అందుతుంది

వృశ్చికం

(విశాఖ 4 అనూరాధ, జ్యేష్ఠ నవంబరు 16 నుండి డిసెంబరు 14 వరకు

మీ కుటుంబ వాతావరణం ఈవారంలో మీ మనస్సుకు ఆనందోత్సాహాలను అందజేయగల్గుతుంది ఈవారంలో మీగృహంలో గాని మీకు సన్నిహితులైన బంధుమిత్రుల గృహాలలోగాని ఏ వైవాహిక శుభకార్యాలు జరిగే వీలున్నది

మీరీవారంలో తలపెట్టుకున్న కార్యక్రమాలు చాలాభాగం విజయవంతమే కాగల్గుతాయి ఉన్నతస్థాయిగల మీ మిత్రుల సహాయసహకారాలు మీకు తప్పక లభిస్తాయి

మీ ఆర్థికస్థితి ఈవారంలో మీకెంతో సంతృప్తి నియగల్గుతుంది ఈ వారమంతా మీచేతికి ఏదోరీతిగా డబ్బు అందుతునే ఉంటుంది

ధనుస్సు

(మూల, పూర్వాషాఢ ఉత్తరాషాఢ, 1; డిసెంబరు 16 నుండి జనవరి 13 వరకు)

మీరీవారపు ప్రథమార్థంలో తలపెట్టుకున్న కార్యక్రమాలు కొన్ని అయినా విజయవంతం కాగల్గుతాయి కాని మీరు మీఆశయ సిద్ధికై నిర్విరామంగా కృషి చేయవలసి యుంటుంది

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీకు సంతృప్తి నియగలదిగానే ఉంటుంది ద్వితీయార్థంలో మీ పిల్లల ఆరోగ్యం విషయంలో జాగ్రత్త అవసరం.

మకరం

(ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1,2 జనవరి 14 నుండి ఫిబ్రవరి 14 వరకు)

మీ ఆర్థికస్థితి ఈవారపు ద్వితీయార్థం నుండి ఏకొంతయినా మెరుగుకాగల్గుతుందని చెప్పవచ్చు ఖర్చులు మాత్రం అధికంగానే ఉంటాయి

మీకుటుంబ వాతావరణం ఈ వారంలో మీకు సామాన్యమైన తృప్తిని మాత్రమే అందజేయగల్గుతుంది ద్వితీయార్థంలో మీ గృహానికి అతిథులు విచ్చేస్తారు

మీరీవారపు ద్వితీయార్థంలో తలపెట్టుకున్న కార్యక్రమాలు కొన్ని అయినా విజయవంతం కాగల్గుతాయి కాని మీరు మీ ఆశయ సిద్ధికై నిర్విరామంగా కృషి చేయవలసి యుంటుంది

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీకు సామాన్యమైన తృప్తిని మాత్రమే అందజేయగల్గుతుంది వారమధ్యంలో మాత్రమే మీ చేతికి కొంతడబ్బు అందగల్గుతుంది

కుంభం

(ధనిష్ఠ 3,4 శతభిషం. పూర్వాభాద్ర 1,2,3 ఫిబ్రవరి 15 నుండి మార్చి 14 వరకు

మీ కుటుంబవాతావరణం. ఈ వారంలో మీకంతగా సంతృప్తినియలేకపోవచ్చు ఈ వారపు ప్రథమార్థంలో బంధువర్గంలో తగవులు సూచించబడుతున్నాయి

మీరీవారంలో ప్రముఖ కార్యక్రమాలు తలపెట్టుకున్నా వాటిని ఈ వారాంతంలో నిర్వహించక ప్రయత్నించటం మంచిది ప్రథమార్థం మీకంతగా అనుకూలించక పోవచ్చు

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీకు సామాన్యమైన తృప్తిని మాత్రమే అందజేయగలుగుతుంది ఈ వారపు ద్వితీయార్థంలో మీ చేతికి కొంత డబ్బు అందుతుంది

మీనం

(పూర్వాభాద్ర. ఉత్తరాభాద్ర రేవతి, మార్చి 15 నుండి ఏప్రిల్ 14 వరకు

మీరీ వారపు ప్రథమార్థంలో తలపెట్టుకున్న కార్యక్రమాలు అధిక భాగం విజయవంతంకాగల్గుతాయి. ఉన్నతస్థాయిగల మీ మిత్రుల సహాయ సహకారాలు మీకు తప్పక లభిస్తాయి

మీ ఆర్థికస్థితి ఈ వారంలో మీ కెంతో సంతృప్తినియగల్గుతుంది, ఈ వారపు ప్రథమార్థంలో మీకేమైనా విలువైన వస్తువులు కొనుగోలుచేసే వీలున్నది

మీ కుటుంబవాతావరణం ఈ వారంలో మీకు తప్పక మనశ్శాంతినీ, ఉత్సాహాన్ని అందజేస్తుంది మీ బంధుమిత్రులు మీ కుటుంబమందలి వ్యక్తులూ మీకు అన్ని విధాలా తోడ్పడి మిమ్మల్ని ఆనందపరుచుతారు

మీ ప్రశ్నలకు జవాబులు

1 చకోర, భద్రయ్య, హైదరాబాద్:- మీ అన్నయ్య ఏం పనులుచేసి లక్షాధికారిలా దేశాటనం అవుతున్నారో మీరు కూడా అలాంటి పనులే నిర్వర్తించే మీ సమస్య తీరిపోతుంది ఏ విషయాన్ని గురించి ఉద్దేశపడి లాభం లేదు ఏది సాధించదలచుకున్నా తొందరకుండా, తొందరకుండా ఎప్పుడూ ఉత్సాహంగా నిరుత్సాహ్యం చిందిస్తూ ఉండటం అవసరం

2 పి సుదర్శన్ హైదరాబాద్ - ప్రయత్నాలలో అత్యధికంగా అవకతవకలెగినా వెనుకాడవలకుండా ప్రయత్నాలు కొనసాగించినట్లయితే విజయం అభివృద్ధి తప్పక లభిస్తాయి

3 అలీ, పద్మావతి, వికారాబాద్:- మీరు గాడ్యుయేట్ కాగలుతారు మంచి ఉద్యోగంకూడా దొరుకుతుంది సందేహం అక్కరలేదు

4. జి ప్రకాశం, ఎలమంచిలి:- నవంబరులో దొరుకుతుంది

5 ఎ పి. హనుమయ్య, నులాసాబాద్:- డిసెంబరులోగా ఉద్యోగం దొరుకుతుంది

6 సుధాకర్, హైదరాబాద్ - మీరు వ్యాపారంలో స్థిరపడతారు

7 వి రామచంద్రం, ఆలూరు:- నవంబరులో ఉద్యోగం దొరికే వీలున్నది

8 ఎస్ సిద్ధిరాములు, కూచనపల్లి:- డిసెంబరులో మీ ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి

9 బాలకేసరి, హైదరాబాద్:- రచయితగా మీరు జీవితంలో స్థిరపడే అవకాశం ఉంది

10 టి నరహరి మోరాడ్:- హోటలు వ్యాపారమే మీకు లభిస్తుంది

11 గోవర్ధనరెడ్డి సిరిపురం:- వచ్చే ఫిబ్రవరి నెలలో అవుతుంది

12 పి సుదర్శన్, హైదరాబాద్:- ప్యాసవుతారు

13 అంజయ్య హైదరాబాద్:- జనవరిలో దొరికే సూచనలున్నాయి

14 ఆర్ ఎస్ రాములు, సికిందరాబాద్:- డిసెంబరులో దొరకవచ్చు

15 పి దయానంద్ జగదేవపూర్:- ప్రస్తుతంలో బదిలీ ఉండదు

16 వి బాలకోటయ్య, ఇందుగులు:- 1975 లో మీరు స్వంత గృహం నిర్మించుకొనే అవకాశం ఉంది

17 పోతర్లు యాదగిరి సికిందరాబాద్:- జనవరినాటికి దొరకవచ్చు

18 షేక్ చంద్, కోరుట్ల:- 1975లో మీకు ప్రమోషన్ లభించే వీలున్నది

19 శ్రీశైలం, సికిందరాబాద్:- డిసెంబరులోగాని, జనవరిలోగాని దొరుకుతుంది

20 ఎస్ మల్లారావు, సిద్దిపేట:- మీకు ఉన్నత విద్య లభిస్తుంది

21 కె మలయ్య, పూసాల:- ప్రస్తుతం కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నా మీకు ఉన్నత విద్యాభ్యాసక లభిస్తుంది

22 బాలకేసరి, హైదరాబాద్:- రచయితగా మీరు జీవితంలో స్థిరపడే అవకాశం ఉంది

23 ఎస్. సుగుణమ్మ మంథని:- 1973లో మీ వివాహం అవుతుంది

24 గాదాసు రమణయ్య, పూసాల:- పెద్దలను ఎదురుపడి నొప్పించకుండా మీకు ఇష్టమైన జాబిలి మీరు నెరవేర్చుకొనే తలివి లేటలు అలవరచుకొనటం అవసరం.

పచ్చనితోటలో పాము

(శివ దేవి తరువాయి)

వుంది నేను మీతో ఏమి చెప్పకొన్నా సమర్థించుకొన్నట్లుగా వుంటుంది లోనులో పెట్టిన కొబ్బరి అక్కకు ఎలుక లోనులోకి పోలుంది ఫలితం-ఎలుక బందిఅయ్యింది లోనులోపడిన ఎలుకదమ అందిరూ తడితాడు కాని లోనుపెట్టిన వారినెవ్వరూ తిట్టరు ఇది సహజం. లోనులో ఎలుక చనుడంటే బతుకుతుందోనో"

భాస్కర్‌కు అర్థమయ్యింది వివరంగా అడగటం బాధపెట్టినట్లుగా వుంటుంది అడగటం సంస్కారం కాదు అడిగినా-చెప్పదు

"మీరేమి బాధపడకండి: సమాజాన్ని చూచి భయపడకండి: ఇరు ప్రక్కలతప్పున్నా సమాజం మిమ్మలనే ఎలిపొడుస్తోంది పెళ్ళికాకుండా గర్భవతి కావటం నా దృష్టిలో తప్పుకాదు అది వ్యవస్థలోలోపం అందుకు సమాజం సిగ్గుపడాలి అయితే అటువంటి స్త్రీ తన బాధ్యతను నిలబడితే సమాజాన్ని ఎదిరించవచ్చు పొరపాటున కాలజారిన స్త్రీని, సమాజం అసహ్యించుకోవటం ఎంత తప్పో, సానుభూతి చూపటం అంత కర్తవ్యం అంత సదిత్తనది "

కొంతసేపు అగి —

లేచి నిలబడి —

వేల చూపులు చూచు—

నాకెవ్వరూలేరు తల్లి-తండ్రి-చిన్నప్పుడే పోయారు ఒక అక్క వుంది దూరాన. అతగాడిట్టో, ఆమె జీవితం ఆమె గడుపుతుంది మీరిక్కడవుండండి: నాతోటగా, నా జీవితాంతం మిమ్మల్ని చూచుకొంటాను"

కొంతసేపు భాస్కర్‌ను అయోమయంగా చూచి

"మీకు... మీకు... నా మీద అంత కష్టం..."తడబాటుతో అంది

"నాకేమి బాధగాలేదు నీకేమీ భార్యా లేదన్నావు ఇది నీ యిల్లు"

ఆమె కళ్ళలో గిర్రున నీరు తిరిగింది

"అన్నా! ఈ అభాగ్యురాలుకు నీవు రాలుకు ఆశ్రయమినాలా?"

"అభాగ్యత అనేది కావల్సిన వారు కనిపిరికొట్టగానే రాదు సిచత్వమనేది సమాజం పేరుపెట్టగానే రాదమ్మా మనుష్యులను చూచి మనిషిని అసహ్యించుకోలేను గుణాలచూచి దగ్గర తీసుకొంటాను

శరీరమునుండి లేచిపోయి తిరిగివేసి వెక్కనున్న జువల్ తప్పుకొంటూ, గోడకున్న అద్దము దగ్గరికెళ్లి ముఖాన్ని చూచుకొంటూ. "నీకేమీబుద్ధిమ్మా" ప్రశ్నించాడు భాస్కర్

"రాధ"

* * *

రాధ వచ్చి రెండునెలలు దాటింది రెండునెలల సహవర్తిత్వములో రాధ గుణాలను తెలివిని, అర్థం చేసుకొన్న తరువాత భాస్కర్‌కు రాధకు యింటికి ఆశ్రయమిచ్చినందుకు బాధపడవల్సిన అవసరం కనిపించలేదు అమాయకత్వం. మంచి వ్యక్తిత్వంగల చెల్లెలొకటి తనను అభిమానముతో చూసున్నందుకు సంతోషించాడు. రాధకూడా సమాజపు ముఖ్యంగా తన వారు వలివేసిన పరిస్థితిలో తాను నమ్మిన వారు మోసముచేసిన పరిస్థితిలో తనకు అండగా నిల్చిన పరిస్థితిలో భాస్కర్ అంటే అభిమానం, ప్రేమ ఆయన చూపే ప్రేమవల్ల పెరిగాయి

ఒకవారం

అర్థరాత్రి,

పన్నెండు గంటలు

"అన్నా!"అంటూ నిద్రమధ్యలో లేపింది రాధ

"కడుపులో నొప్పిగావుంది అన్నా!"

ఏడునెలల గర్భవతి రాధ

వెంటనే రాధను ప్రసూతి ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్ళాడు భాస్కర్.

అర్థరాత్రి

డాక్టర్ లేదు.

డాక్టర్‌కొరకు బాధ.

అడ్మిషన్ కోసం పేనలు

తన బాధను, రాధదుఃఖాన్ని ఎవరూ గమనించని స్థితి

కరుణలేని రాక్షసులు.

అన్నీ అర్థంచేసుకొని జేబులో వేసుకొచ్చిన కరువుడి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి అడ్మిషన్ చేయించాడు రాధను

హాస్పిటల్‌లో చేర్పించేముందు "అన్నా! అన్నా!" అంటూనేవుంది రాధ:

మ్రోలవార్డు

మగవారికి ప్రవేశం నిషేధం

నిరాశతో బయటే నిల్చున్నాడు భాస్కర్

అర్థగంట గడిచింది

"డాక్టరమ్మ లేదు డాక్టరమ్మకు బాసాను రాగానే చూస్తారు" బయట కొచ్చిన సిస్టర్‌ను ప్రశ్నిస్తే జవాబు

గంట గడిచింది

డాక్టరమ్మ లోనికెళ్ళింది

అరగంట తర్వాత బయటకొచ్చింది

అరగంటలో భాస్కర్ అటూ-ఇటూ తిరుగుతున్నాడు బయట. లోపల రాధ హృదయములో మంట వెళ్ళని కాలం. నిరీక్షించలేని ఓపిక

డాక్టరమ్మ బయటకొచ్చింది

"ఎటువుంది డాక్టరు మా రాధకు?"

పరీక్షగా చూచిన డాక్టర్

"లోన పిండం చనిపోయింది: ఆపరేషన్ చేయవల్సి వుంటుంది నేను ఇంజెక్షన్ యిచ్చాను ఆపరేషన్ డాక్టర్‌కు బాసాను, వారు వచ్చి ఆపరేషన్ చేస్తారు"

లోన పిండం చనిపోయింది అయ్యో! పాపం! చెల్లి: రాధా: సమాజమేకాదు విధికూడా నిన్ను శిక్షించింది కదా

డాక్టరమ్మ వెళ్ళిపోయి గంట గడిచింది ఆపరేషన్ డాక్టర్ రాలేదు

భాస్కర్ హృదయంలో మంట బాధదుఃఖం

సిస్టర్ దగ్గరకెళ్ళాడు బతిమిలాడాడు

"రిపోర్టు పంపాను వస్తారండి!"

జవాబు

రాధబాధ ఎవ్వరికి పరిగించలేదు

పిండం చనిపోతే జలస్థానం జరిగితే, అసలు ప్రాణికి ముప్పు వస్తోందనే విషయం జ్ఞాపకం రాగానే లోపల భయం పిచ్చివాన్ని చేసే భయం, నరాలలో నీరు పారించే భయం రాధకేవైతుందోననే భయం

డ్యూటీ డాక్టర్ దగ్గరికెళ్ళాడు దుఃఖంతో విషయాన్ని చెప్పాడు

నిర్లక్ష్యంగా "మీరే ఆ డాక్టరే దగ్గరికెళ్ళండి!" సలహా యిచ్చాడు డ్యూటీ డాక్టర్

డాక్టర్ యింటికెళ్లాడు భాస్కర్ యింటిముందు పెద్దట్యూబ్‌లైటు ఎల్లనిగాలినిస్తూ వూగుతున్న వేపచెట్టు.

రెప్పు చూచాడు మూడుగంటలు

గబగబా తలుపుతట్టాడు

"ఎవరూ?" లోపలినుండి శబ్దం

"డాక్టరే కావాలండీ!"

తలుపు తీసాడు డాక్టర్ విషయము చెప్పాడు భాస్కర్

"ఇప్పుడే వస్తాను" తలపేసుకొన్నాడు డాక్టర్.

"వుమెన్స్ లాస్ట్, ఫిషంట్ కాల్స్" యిందు కొచ్చి నిరీక్షిస్తున్న భాస్కర్ నిరీక్షణ ఫలించలేదు

పొద్దుగుంట గడిచింది.

డాక్టర్ రాలేదు

అరగంట కాలం ఎదురుకు చేయింది

డాక్టర్ జాడలేదు

నిమిషాలు యుగాలుగా గడుస్తున్నాయి

ఆశ నిరాశల సంగమం

నిరీక్షణలోని అవేదన

భవిష్యత్తుగూర్చి భయం

అర్థరాత్రి అంధకారంలో నిలుచున్న భాస్కర్ హృదయంలో అంధకారం గంట గడిచింది

డాక్టర్ రాలేదు

ఎవరు నీవు" ఒక్కసారి పనికాడు భాస్కర్

ఎదురుగా గూర్కా

ఏపయిన్ని విపోడు భాస్కర్

"డాక్టర్ను చిలికేలివితులు నీవగ్గర లేవు" గూర్కా సలాలు

"అంటే"

"గవర్నమెంటు తిలో ధర్మాసేకిమందివ్వరు గూర్కా హితవు

అర్థమయ్యింది భాస్కర్‌కు

హాలు టాపలు రిక్షా తీసుకొన్నాడు భాస్కర్ యింటికెళాడు యింటిలో పెట్టిలో అట్టడుగున భద్రంగా దాచుకొన్న యాభై రూపాయలు తీసుకొని. తొందరలో తలుపు నెయటం, తాళం వేయటం మర్చి రిక్షాలో దవాఖాన చేరుకొని సిస్టర్ వద్దగిలే

"డాక్టర్ రాలేదం"డి అంది

బాధ

దుఃఖం

రాధ రేమయ్యిందోనన్న భయం

డాక్టర్ నిర్లక్ష్యానికి కోపం

సుడిగుండంలో చిక్కుకొంది డాక్టర్ హృదయం

భాస్కర్ ఫలితపుకు తలుపు తట్టాడు డాక్టర్ తొలకెళ్ళాడు భాస్కర్.

"రండి డాక్టర్! తొందరగా రండి డాక్టర్ లేకపోతే నా చెలి బతుకదు డాక్టర్"

"వసానయావస్సాను తొందరెందుకూ?"

ఆవేదన పిలుపుకు నిరక్షపు జవాబు

యాభై రూపాయలు చూపించాడు భాస్కర్

"ఎన్ని"

"యాభై"

"ఆపరేషన్ కేసు యిది కనీసం బదు వందలు కావాలి కాని రాత్రి అబ్బాయివి ఎక్కడనుండి తేగలవు అందులో సగమైనా కట్టితంగా కావాలి" బాలుకుర్చీలో వూగుతు వూగుతూ అన్నాడు డాక్టర్

భాస్కర్‌లోని భయం పెరుగుతూవుంది

"డాక్టర్! ఇది సమయంకాదు డాక్టర్ నా రాధ చచ్చిపోతుంది డాక్టర్"

"రూపాయల సంగతేమిటి?"

"లేవు డాక్టర్ ఈరాత్రి లేవు డాక్టర్ ఉదయమిస్తాను డాక్టర్"

"రండి డాక్టర్! తొందరగా రండి డాక్టర్ లేకపోతే నా చెలి బతుకదు డాక్టర్"

"వసానయావస్సాను తొందరెందుకూ?"

ఆవేదన పిలుపునకు నిరక్షపు జవాబు

యాభై రూపాయలు చూపించాడు భాస్కర్.

"ఎన్ని"

"యాభై"

"ఆపరేషన్ కేసు యిది. కనీసం బదు వందలు కావాలి కాని రాత్రి అబ్బాయివి ఎక్కడ నుండి తేగలవు అందులో సగమైనా కట్టితంగా కావాలి" బాలుకుర్చీలో వూగుతూ వూగుతూ అన్నాడు డాక్టర్

భాస్కర్‌లోని భయం పెరుగుతూవుంది

"డాక్టర్: ఇది సమయంకాదు డాక్టర్ నా రాధ చచ్చిపోతుంది డాక్టర్"

"రూపాయల సంగతేమిటి?"

"లేవు డాక్టర్. ఈ రాత్రి లేవు డాక్టర్ ఉదయమిస్తాను డాక్టర్"

"ఏమిటలా ఈ గందరగోళం" విసుగుగా అన్నాడు డాక్టర్

దుఃఖానికి కోపం జవాబు

నాలుగు గంటలు కొట్టింది గడియారం.

"రండి! డాక్టర్! నడువండి డాక్టర్! నీకు నమస్కరిస్తాను డాక్టర్"

డాక్టర్ వాలుకుర్చీనుండి లేవలేదు

బయటనుండి సిస్టర్ ప్రత్యక్షం. ఏదో రిపోర్టు.

రిపోర్టు చదువుతూ: చదువుతూ "మీ సిస్టర్ చనిపోయిందిగా. ఇపుడొచ్చి ఏమి చేయాలి నేను అన్నాడు డాక్టర్.

భాస్కర్ నిశ్చేష్టుడయ్యాడు ఆతని లోని భయం ఆందోళన. ఆంతా కోపం రూపుదాల్చింది కోపంతో ముఖం ఎరుపు రంగు పులుముకొంది

"డాక్టర్: నీవే చంపావు డాక్టర్ నా చెలిని నీవు చంపావు" కోపంతో అరుపు

భాస్కర్ ముందుకుకదలటం.....రెండు చేతులతో డాక్టర్ టగింపు .....సిస్టర్ అల్లరి.....గూర్ఖాతాక .....డాక్టర్ బతికి బయటపడటం.....పోలీసుల రాక .....భాస్కర్‌కు సంకెళ్లు ..... అన్నీ జరిగిపోయాయి

బతికున్న డాక్టర్‌కు జరిగిన పరాభవానకు ఆందరూ చింతించారు. చచ్చిపోయిన రాధను పరిచేశారులేదు

* * * *

భాస్కర్ డాక్టర్‌ను చంపాలన ప్రయత్నించాడని కోర్టులో కేసు.

న్యాయశీను నడిచింది

ఏవాకాన సాక్షులు. మ్యూటి డాక్టర్. సిస్టర్స్ గూర్ఖా అందరూ డాక్టర్ వైపు ప్రతిపక్షులకు, జీవితానికి, ఉద్యోగానికి, అండగా నిలిచారు.

డాక్టర్ డబ్బు బలాన్ని కేసుకు బలాన్నిచ్చాయి

పైసలేని అభిమానంలేని భాస్కర్‌కు ఎవరూ సాక్షులు దొరకలేదు

సాక్షుల ఆధారముగా తీర్పులు చెప్పే కోర్టు భాస్కర్‌కు రెండు సంవత్సరాల జైలు శిక్ష విధించింది.

కాలి-రేమ్ అలి-సిన్-కాలి-సింధ్ చీరలపై 50%
మూడింగులు, షర్టింగులు, ప్రీనెమెలీరియల్స్ పైన 40%
గొప్ప పండుగ తగ్గింపును వినియోగించుకోండి

K. NARSING RAO
TEXTORIUM
DWARAKA BUILDING, AKOIKAPOOL, HYDERABAD
KING OF LATEST FASHIONABLE FABRICS

తామర, ఎక్జిమా వంటి
పొక్కులు, ఎతెలిట్స్
ఫుట్, మొటిమలా?
నేడే
నిక్షోడర్మ్ వాడండి.
2 వైజలలో దొరుకును
REV.1

ఈ క్రింది కూపను నింపి, భద్రులకై 50 పైసల తపాలా బిళ్ళలను జతపరచి పోస్ట్ బ్యాగ్ 10124. బొంబాయి-1కి పంపండి.

పోస్ట్ బ్యాగ్ నెం. 10124. బొంబాయి-1.
దయచేసి అమూల్ బేబీ పుస్తకము యొక్క ఒక ఉచిత ప్రతిని నాకు పంపండి.
భద్రుల క్రింద 50 పైసల తపాలా బిళ్ళలు ఇందులో పంపుతున్నాను.
పేరు మరియు చిరునామా (పాడి అక్షరములలో)

ఉచితం!
అమూల్ బేబీ పుస్తకం

తల్లులకు మరియు కాబోయే తల్లులకు: అమూల్ బేబీ పుస్తకము యొక్క మీ ఉచిత ప్రతిని నేడే పొందండి. శిశు పోషణను గురించిన విషయములన్నీ, తెలుసుకోండి తల్లులు, కాబోయే తల్లులు తెలుసుకోవలసిన ఎన్నో యదార్థ విషయములు ఈ పుస్తకంలో వున్నాయి. సరళమైన భాషలో చిత్రములతో కూడిన 40 పేజీల ఈ పుస్తకాన్ని ఒక పేరు మ్రోగిన పిల్లల వైద్యుడు వ్రాశారు. ఇందులో గర్భిణి, ప్రసవమునకు పూర్వము తీసుకొనవలసిన శ్రద్ధ, ప్రసవము, తల్లిపాలు, బయటి ఆహారములు, ఘన ఆహారములకు మార్పు, పాప దిన చర్యను గురించిన యదార్థ సంగతులతో నిండిన అధ్యాయములున్నాయి. పాప అభివృద్ధి, జబ్బులు రాకుండా తీసుకోవలసిన శ్రద్ధ, ప్రథమ చికిత్స, పసితనంలో పిల్లలకు సాధారణంగా వచ్చే జబ్బులు, జబ్బుపడిన బిడ్డను గురించిన శ్రద్ధ మొదలైన విషయాలు కూడా ఈ పుస్తకంలో పొందుపరచబడ్డాయి.

"బరకగా ఉండే పాత కాలపు పళ్ల పొడులు మీ చిగుళ్లకు పళ్లకు చెరుపు చేస్తాయి..."

కాల్గేట్ టూత్ పౌడరుతో మీ చిగుళ్లను, పళ్లను కాపాడుకోండి. చెడు శ్వాసను అరికట్టండి!

పాతకాలపు బరకగా ఉండే పళ్ల పొడులు మీ చిగుళ్లకు, దంతాలకు చెరుపు చేస్తాయి, పళ్లపై నుండే ఎనామెలును అరగదీస్తాయి. కాల్గేట్ టూత్ పౌడరు అతి పెత్తగా ఉంటుంది. దాని లోపల నున్నపు చిన్న పదార్థం మీ పళ్ల మీద పాచి పొరలను తొలగిస్తుంది, నాటిని వెల్లగా శుభ్రంగా చేస్తుంది, అది మీ చిగుళ్లను మృదువుగా తోముతుంది. కాల్గేట్ లోని క్షుణ్ణమైన సున్నపు చిన్న పదార్థ పళ్ల సందుల లోనికి చొచ్చుకొనిపోయి చెడు వాసనను, దంతక్షయ కారకములైన సూక్ష్మ క్రిములను తొలగిస్తుంది. అందువల్లనే, కాల్గేట్ టూత్ పౌడరు చెడు శ్వాసను తక్షణము అరికట్టి, దంతక్షయమును నివారిస్తుంది. దాని వల్లని, ఉల్లాసకరమైన రుచిని మీరెంతో మెచ్చుకుంటారు కూడా!

...పొద్దుపైన అధునాతన దంత సంరక్షణ ఉండగా, పాత కాలపు పళ్ల పొడి వాడటం దేనికి!
మీ కుటుంబం కోసం, ఎకానమీ సైజు కాల్గేట్ టూత్ పౌడరు కొనండి ఈ నాడే! సెలం తంబడి పస్తుం దొక డబ్బు!
...సరియైన దంత సంరక్షణ కోసం వాడండి, శాస్త్రోక్తముగా రూపొందించిన బరువు కాల్గేట్ టూత్ ప్రత్యేక
COLGATE TOOTH POWDER
ECONOMY SIZE
TP. G. 19 TL

35సం॥ అనుభవం
నరాలబలము బుద్ధిబలము బిజకుట్టు
మూలగు వ్యాధులకు ఆపరేషన్
లేకుండా గారంటీగా బాగుచేయబడును
అండ్ కో అనుపత్రి
గాంధీనగర్ నయా బస్ డిపో వద్దుగల, రామమందిర్ రోడ్, హైదరాబాద్-12 జస్ట్ ఫోన్ 42870 ఇంటిఫోన్: 38544.

JUPITER
JUPITER
ROLLING SHUTTERS
హైదరాబాద్: ఫోన్ 72316

లంసా
చాకొలెట్ టీ
లాసా
స్పెషల్ టీ
ఒకసారి ప్రయత్నించి రుచి చూడండి
పక్కి వదలి పెట్టరు
నీలగిరి టీ ఎంపోరియం
మోజంజాహీ మార్కెట్, హైదరాబాద్

మీ దాంపత్య జీవితం ఆనందదాయకంగా వున్నదా లేకపోతే చాలా అనుభవముగల డా॥ మలిక్ సెక్స్‌స్పెషలిస్టును సంప్రతించండి. బలహీనతకు నరాల బలహీనతకు స్త్రీ పురుషులగూఢమైన రోగాలకు నిశ్చయమైన చికిత్స చేయబడును. గత 150 సంవత్సరాల నుంచి వైద్యచుసేది వారి ఇంట వంశపారంపర్యముగా వచ్చుచున్నదని మరువకుడు. ఆయనను మీరు సంప్రతించి కోల్పోయిన జీవితమును, కోల్పోయిన శక్తిని, బలాన్ని పొంది మీ దాంపత్య జీవితాన్ని ఎందుకు సుఖమయం చేసుకోకూడదు చికిత్స గోప్యముగా సంచబడును మందులు యంత్రాలతో చికిత్సచేయబడును వెంటనేగుణమిచ్చును
సంప్రతించు వేళలు ఉదయం 9-00 నుండి 1-00 వరకు, 5-00 నుండి 8-00 వరకు ఫోన్ నంబర్ 35401 ఆదివారాలుమాత్రం డిస్పెన్సరీ లేదు వుంచబడును
మోడరన్ డిస్పెన్సరీ
వెంకటేశ్వరాకేసువద్ద, పబ్లిక్ గార్డెన్, నారాయణగూడ దారిలో, హైదరాబాద్.
(B.A.P.)